

Агата Кристи

Когато има завещание

– Преди всичко избягвайте тревоги и вълнения – заяви доктор Мейнъл по типичния за лекарите начин да успокояват.

Мисиз Хартър, както често се случва с пациенти, които чуват тези утешителни, но лишени от смисъл думи изглеждаше по-скоро смутена, отколкото успокоена.

– Налице е известна сърдечна слабост – продължи докторът, – но няма основания за тревога. И все пак – допълни той – не би било зле да се постави асансьор. Е? Какво ще кажете?

Мисиз Хартър имаше разтревожен вид.

Доктор Мейнъл, обратно, изглеждаше доволен от себе си. Причината, поради която предпочиташе да се грижи за богати пациенти, отколкото за бедни, бе, че даваше воля на живото си въображение, когато им препоръчваше лечение.

– Да, асансьор – повтори мистър Мейнъл, опитвайки се да измисли нещо друго, още по-фрапантно и рядко. – В такъв случай ще избегнем всяко излишно усилие. При хубаво време – всекидневни разходки по равно, без изкачване по стръмнини. И най-вече много развлечения за ума. Не мислете постоянно за здравето си!

На племенника на възрастната дама, Чарлз Риджудей, лекарят обясни по-подробно.

– Не ме разбирайте погрешно – започна той. – Леля ви може да живее още години и вероятно ще живее. В същото време силен шок или преумора могат като нищо да я отнесат. Трябва да води много спокоен живот. Без напрежение. Без умора. Но, разбира се, не бива да ѝ се разрешава да мисли твърде много. Да се поддържа веселото ѝ настроение и да се развлича добре.

– Да се развлича – повтори Чарлз Риджудей замислено.

Чарлз бе сериозен младеж. Младеж, който държеше да развие наклонностите си, когато е възможно.

Същата вечер той предложи да поставят радиоапарат. Мисиз Хартър, вече сериозно разтревожена от мисълта за асансьора, се разстрои и отказа. Чарлз настояваше.

– Не съм убедена, че тези нововъведения ме интересуват – жално запротестира мисиз Хартър. – Вълните, нали знаеш, електрическите вълни. Може да ми навредят.

Покровителствено и търпеливо Чарлз ѝ изтъкна несериозността на тази идея.

Мисиз Хартър, чиято осведоменост по въпроса бе съвършено мъглява, упорито остстояваше твърдението си и не позволяваше да я

убедят.

– Всичкото това електричество – измърмори тя плахо. – Можеш да казваш, каквото си искаш, Чарлз, но на някои хора то влияе зле. Винаги преди гръмотевична буря имам ужасно главоболие. Знам добре. – Тя победоносно кимна с глава.

Чарлз бе търпелив младеж. Беше също и упорит.

– Скъпа лельо Мери – започна той отново, – нека ти обясня.

Той бе доста компетентен по въпроса. Изнесе почти цяла лекция на тази тема; взел присърце задачата си, той заговори за светли и матови радиолампи, за висока честотност, ниска честотност, вълново разпространение и кондензатори.

Потопена в море от непонятни за нея думи, мисиз Хартър се предаде.

– Разбира се, Чарлз – промълви тя, – ако наистина смяташ...

– Тъкмо това ти е необходимо – ентузиазизирано възкликна Чарлз, – за да не изпадаш в униние.

Предписаният от доктор Мейнъл асансьор бе скоро поставен и едва не стана причина за смъртта на мисиз Хартър, тъй като, подобно на много възрастни жени, у нея дълбоко бе загнездена неприязън към чужди хора в дома ѝ. Подозираше всички до един, че кроят планове да отмъкнат старото ѝ сребро.

След асансьора пристигна и радиопаратът. Мисиз Хартър бе оставена да съзерцава този противен предмет: голяма, неугледна кутия с копчета.

Чарлз трябваше да употреби целия си ентузиазъм, за да я накара да се примири; просто беше в стихията си: въртеше копчетата и убедително обясняваше.

Мисиз Хартър седеше търпеливо и любезно в креслото си с висока облегалка и наблюдаваше, обзета от непоклонимото убеждение, че тези нововъведения са ни повече, ни по-малко чиста досада.

– Чуй, лельо Мери, хванахме Берлин! Нали е прекрасно? Чуваш ли го този приятел?

– Не чувам нищо друго освен бръмчене и пръщене – заяви мисиз Хартър.

Чарлз продължаваше да върти копчетата.

– Брюксел! – обяви той с ентузиазъм.

– Така ли? – попита мисиз Хартър с едва доловим интерес.

Чарлз отново завъртя копчетата и страхотен вой изпълни стаята.

– Сега май хванахме кучешкия пансион – обади се мисиз Хартър.

Тя бе старица, на която не липсваше духовитост.

– Ха ха – засмя се Чарлз, – пак ще започнеш да се шегуваш, нали, лельо? Това е много хубаво!

Мисиз Хартър не се съържа и му се усмихна. Тя бе много привързана към Чарлз. Няколко години бе живяла с племенницата си, Мириъм Хартър. Смяташе да направи момичето своя наследница. Но от това нищо не излезе. Мириъм беше раздразнителна и очевидно се отегчаваше от компанията на леля си. Непрестанно излизаше „да търси развлечения“, както казваше мисиз Хартър. В крайна сметка се бе заплеснала по едно момче, което леля й никак не харесваше. Мириъм бе върната на майка й с кратко писмо, като че бе стока за одобряване. Омъжила се беше за въпросния младеж, а мисиз Хартър всяка година за Коледа й пращаше кутия носни кърпи или покривчица за маса.

Като се убеди, че племенничките не оправдават очакванията, мисиз Хартър прехвърли вниманието си към племенниците. От самото начало Чарлз се бе оказал явен успех. Винаги бе любезно почтителен към леля си, слушаше спомените за нейната младост с подчертан интерес. В това отношение той бе пълна противоположност на Мириъм, която искрено се отегчаваше и не се опитваше да го скрие. На Чарлз никога не му доскучаваше и бе вечно в добро настроение, бе винаги весел. Всеки ден многократно повтаряше, че тя наистина е чудесна възрастна дама.

Напълно удовлетворена от новата си „придобивка“, мисиз Хартър бе писала на адвоката си писмо, в което изявяваше желание да направи ново завещание. То и бе изпратено, съответно одобрено и подписано от нея.

И сега дори по въпроса за радиото имаше вероятност Чарлз скоро да спечели нови лаври.

Мисиз Хартър, в началото враждебна, после примирена, накрая бе очарована. Наслаждаваше се на радиото далеч по-добре, когато Чарлз го нямаше. Лошото при него беше, че той не оставяше апарата на мира. Мисиз Хартър можеше да седи удобно в креслото си и да слуша симфоничен концерт или беседа за живота на Лукреция Борджия, или за живота на водните обитатели и да е много доволна и съвършено спокойна. Не беше така с Чарлз. Докато запалено се опитваше да хване някоя чужда станция, благозвучията се раздираха от нестройни писъци. Но вечерите, когато Чарлз вечеряше във с приятели, мисиз Хартър се наслаждаваше истински на радиото. Завърташе две копчета, сядаше в удобното си кресло и с удоволствие изслушваше вечерната програма.

Около три месеца след поставянето на радиото се случи първата

мистерия. Чарлз бе отишъл да играе бридж.

Същата вечер предаваха концерт от балади. Прочуто сопрано изпълняваше „Ани Лори“, когато по средата на песента се случи нещо странно. Музиката прекъсна, чу се бръмчене, прещракване, след малко и това изчезна. Настана тишина, след което в стаята се разнесе тихо жужене.

Без сама да знае защо, на мисиз Хартър се стори, че апаратът лови много далечна станция, а после ясно и отчетливо заговори мъжки глас с лек ирландски акцент:

– Мери, чуваш ли ме, Мери? Аз съм Патрик. Скоро ще дойда за теб. Ще бъдеш готова, нали, Мери?

Почти миг след това звуците на „Ани Лори“ изпълниха стаята.

Мисиз Хартър седеше неподвижно на стола си, ръцете ѝ здраво стискаха дръжките. Сън ли беше? Патрик! Неговият глас! Гласът на Патрик тук, в тази стая. Не, сигурно е сънувала или може би халюцинира. Трябва да е задрямала за минута-две. Странен сън! Покойният ѝ съпруг да ѝ говори по ефира. Тя не се уплаши много. Какво ѝ бе казал?

„Скоро ще дойда за теб. Ще бъдеш готова, нали, Мери?“

Дали беше... можеше ли това да бъде предзнаменование? Съречна слабост. Сърцето ѝ. В края на краищата тя е жена на години.

– Предупреждение – ето какво е – каза гласно мисиз Хартър, надигайки се бавно и с мъка от креслото, и върна на себе си, добави: – Толкова пари отидоха на вятъра за асансьор!

На никого не каза за случилото се, но следващите няколко дни бе замислена и разсеяна.

Не след дълго мистерията се повтори. Пак бе сама в стаята. Радиото, което предаваше избрани оркестрови пиеси, замлъкна така внезапно, както и преди. Отново настъпи тишина, отново същото чувство за отдалеченост и накрая се разнесе гласът на Патрик, не такъв, какъвто бе приживе, а отекващ, далечен, странно призрачен:

– С теб говори Патрик, Мери. Ще дойда за теб много скоро...

Последва познатото прещракване, бръмчене и избраните оркестрови пиеси зазвучаха с пълна сила.

Мисиз Хартър вдигна поглед към часовника. Не, по това време нямаше навик да заспива. Будна и с пълно съзнание бе чула гласа на Патрик. Не беше халюцинация, убедена бе. Смутена, тя се опита да си спомни всичко, което Чарлз ѝ бе казал за теорията на радиовълните.

Възможно ли беше наистина Патрик да ѝ бе говорил? Можеше ли истинският му глас да долети през пространството? Сети се, че Чарлз бе

споменал за „празници по скалата“. Може би липсващите вълни обясняваха всички тези психологически явления? Не, няма причина да не е така. Чула бе Патрик. Той се бе възползувал от възможностите на съвременната наука, за да подготви жена си за това, което предстоеше скоро да се случи.

Мисиз Хартър позвъни на прислужничката си Елизабет.

Тя бе висока, суха, шейсетгодишна жена. Зад строгата си външност криеше премного обич и нежност към господарката си.

– Елизабет – започна мисиз Хартър, когато преданата прислужница се появи. – Спомняш ли си какво ти бях казала? Горното ляво чекмедже на моя скрин. Заключено е с дългия ключ с бяло етикетче. Всичко е готово.

– Готово за какво, госпожо?

– За погребението ми – изсумтя мисиз Хартър. – Много добре знаеш за какво, Елизабет. Ти самата ми помогна да сложа там нещата.

Лицето на Елизабет се раздвижи особено.

– О, госпожо – простена тя. – Не мислете за такива неща. Намирам, че видът ви е по-добър.

– Всички ние все някога ще трябва да си отидем – заяви делово мисиз Хартър. – Минах седемдесетте, Елизабет. Хайде, хайде, не бъди глупачка. Ако ще ревеш, излез и плачи някъде другаде.

Елизабет се оттегли, като не спираше да подсмърча.

Мисиз Хартър гледаше след нея, изпълнена с обич.

– Милата стара глупачка, но е върна и предана. Трябва да видя колко съм ѝ оставила – петдесет или сто лири. Редно е да са сто.

Този въпрос разтревожи възрастната жена и на следващия ден тя писа на адвокатата си, като го молеше да ѝ изпрати завещанието, за да може да го прегледа. Същия ден по време на обедата Чарлз ѝ зададе на масата въпрос, който я сепна.

– Впрочем, лельо Мери – започна той, – кой е онзи смешен тип в стаята за гости? Имам пред вид портрета над камината. Старото конте с брада и бакенбарди.

Мисиз Хартър му хвърли хладен поглед.

– Това е чичо ти Патрик на младини – рече тя.

– О, виж ти! Ужасно съжалявам, лельо Мери. Не исках да бъда груб.

Мисиз Хартър прие извинението с гордо кимване.

Чарлз доста разколебан продължи:

– Просто се чудех. Разбираш ли...

Той замлъкна нерешително и мисиз Хартър остро попита:

– Е? Какво щеше да кажеш?

– О, нищо – побърза да отклони отговора Чарлз. – Не е нещо важно.

За момента старата жена не каза нищо повече, но когато останаха сами, тя отново повдигна въпроса:

– Чарлз, искам да ми кажеш, какво те накара да ме попиташ за портрета на чичо ти?

Чарлз изглеждаше притеснен.

– Вече ти казах, лельо Мери. Нищо освен глупавата ми фантазия... нищо сериозно.

– Чарлз – обърна се към него мисиз Хартър с най-властния си тон, – настоявам да ми кажеш!

– Добре, мила лельо, щом настояваш. Въобразих си, че го видях, човека от портрета, искам да кажа, да гледа вън през крайния прозорец, когато се връщаш с колата. Предполагам, било е светлинен ефект. Чудех се кой, за бога, може да бъде, лицето беше като... като човек, живял през първите години от царуването на кралица Виктория, ако разбираш какво имам пред вид. Елизабет ми каза, че в къщата няма нито гостенин, нито непознат, а по-късно вечерта случайно се отбих в стаята за гости и тогава видях портрета над камината. На него бе нарисован същият човек, когото видях да гледа през прозореца. Навярно е лесно обяснимо. С подсъзнанието и така нататък. Преди това трябва да съм видял платното, без Да съм го осъзнал, а после просто да съм си представил лицето от портрета.

– Крайния прозорец ли? – запита мисиз Хартър рязко.

– Да, защо?

– Просто така.

Все пак тя бе уплашена. Тази стая в миналото беше тоалетната стая на съпруга ѝ.

Същата вечер Чарлз отново отсъстваше. Мисиз Хартър слушаше радио с трескаво нетърпение. Ако за трети път чуеше загадъчния глас, щеше да е сигурна, и то без сянка от съмнение, че наистина е в контакт с друг свят.

Макар сърцето ѝ да биеше ускорено, тя не се изненада, когато чу познатото прекъсване и след обичайната пауза от гробна тишина слабият, идващ отдалече глас на ирландец отново заговори:

– Мери, вече бъди готова... В петък ще дойда за теб... Петък в девет и половина... Не се страхувай, няма да боли!... Бъди готова!

Шумните нестройни звуци на оркестъра почти прекъснаха

последната дума.

За минута-две мисиз Хартър остана съвсем неподвижна. Лицето ѝ бе побеляло, а устните ѝ бяха сини и сбръчкани.

Не след дълго тя стана, отиде до писалището си и с леко разтреперана ръка написа следното:

„Тази вечер в девет и половина ясно чух гласа на покойния ми съпруг. Съобщи ми, че ще дойде за мен в петък в девет и половина. Ако умра в този ден и час, бих искала фактите да станат известни като неподлежащо на съмнение доказателство за възможността за контакт със света на духовете.

Мери Хартър“

Мисиз Хартър прочете написаното, запечата го в плик и написа адреса. После позвъни и Елизабет веднага се появи. Мисиз Хартър стана от писалището и подаде току-що написаната бележка на възрастната жена.

– Елизабет – каза тя, – ако в петък вечерта умра, бих искала това писмо да бъде предадено на доктор Мейнъл. Не – спря тя протестите на жената, – недей да спориш! Често си ми казвала, че вярваш в предчувствия. Сега аз имам предчувствие. И още нещо. В завещанието си съм ти оставила петдесет лири. Искам да получиш сто. Ако не съм в състояние да отида до банката, преди да умра, мистър Чарлз ще се погрижи.

И както по-рано мисиз Хартър прекъсна протестите на обяната в сълзи Елизабет. Решена да изпълни намеренията си, възрастната жена каза на племенника си на следващата сутрин:

– Чарлз, помни, че ако с мен се случи нещо, за Елизабет трябва да има петдесет лири допълнително.

– Много си мрачна тези дни, лельо Мери – бодро отвърна Чарлз. – Какво има да ти се случва? Според доктор Мейнъл след около двама месеца ще празнуваме стотния ти рожден ден.

Мисиз Хартър му се усмихна с обич, но не отговори. След минута попита:

– Какво ще правиш в петък вечер, Чарлз?

Чарлз изглеждаше малко учуден.

– Всъщност семейство Юингз ме поканиха на бридж, но ако предпочиташ да остана в къщи...

– Не – решително отказа мисиз Хартър. – Попитях, защото от всички вечери точно тази най-много държа да съм сама.

Чарлз я погледна с любопитство, но мисиз Хартър не го удостои с по-нататъшна информация. Тя бе смела и решителна старица. Чувствуваше, че трябва сама да премине през необичайното си преживяване.

Петък вечерта завари къщата смълчана. Както обикновено мисиз Хартър седеше във високото си кресло, дръпнато до камината. Бе направила всичките си приготовления. Сутринта бе ходила до банката да изтегли петдесет лири и бе връчила банкнотите на Елизабет въпреки сълзите и протестите на жената. Бе подредила всичките си вещи и на едно-две бижута бе закачила бележки с имената на приятели и роднини. Приготвила бе и списък с наставления за Чарлз: уестърският чаен сервиз – за братовчедката Ема, севърският порцелан за младия Уилям и т.н.

Сега гледаше дългия плик в ръката си и извади от него един сгънат документ. Това беше завещанието ѝ, изпратено по нейно искане от мистър Хопкинсън. Вече го бе чела внимателно, но сега отново го преглеждаше, да си припомни някои неща. Документът бе кратък. На Елизабет Маршал – посмъртен дар от петдесет лири за върнатата ѝ служба; на сестра си и първата си братовчедка завещаваше по петстотин лири и останалото оставяше на любимия си племенник Чарлз Риджуей.

Мисиз Хартър поклати няколко пъти глава. Чарлз ще бъде много богат, когато тя умре. Да, с нея се държеше като добро и мило момче. Винаги сърдечен, винаги нежен и постоянно я забавляваше с веселите си шеги.

Тя погледна часовника. Оставаха три минути до девет и половина. Е, добре, готова е. Беше спокойна, съвсем спокойна. Макар последното изречение да си го повтори няколко пъти, сърце го и биеше особено и неравномерно. Едва ли го съзнаваше, но напрегнатите ѝ нерви бяха опънати до краен предел.

Девет и половина. Радиото бе пуснато. Какво ли щеше да чуе? Познат глас, съобщаващ прогнозата за времето, или онзи далечен глас на мъжа, починал преди двадесет и пет години.

Не чу нито едното, нито другото. Долови познат шум, който знаеше добре, но който тази вечер я накара да почувствува как ледена ръка ляга върху сърцето ѝ. Шум пред входната врата.

След малко отново се повтори. Като че ледено студен вятър мина през стаята. Сега мисиз Хартър не се съмняваше в чувствата си. Тя се страхуваше. Това бе нещо повече от страх, това бе ужас.

През ума ѝ внезапно мина мисълта: „Двадесет и пет години са много време. За мен Патрик е чужд човек.“

Ужас! Обземаше я ужас.

Навън се чуваха тихи стъпки... тихи, несигурни стъпки. После вратата безшумно се отвори...

Мисиз Хартър залитна, олюля се, с очи, вперени в отворената врата. Нещо се плъзна между пръстите ѝ и падна в огъня.

Чу се сподавен вик, който замря в гърлото ѝ. На прага в полумрака се изправи позната фигура с кестенява брада, бакенбарди и старомодно викторианско палто.

„Патрик бе дошъл за нея!“

Сърцето ѝ подскочи от страх и спря. Тя се свлече безжизнена на пода.

Там я намери един час по-късно Елизабет.

Веднага бе повикан доктор Мейнъл, а Чарлз Риджуей бързо бе призован от играта на бридж. Нищо не можеше да се направи. Нямаше човешко същество, което да бе в състояние да помогне на мисиз Хартър.

Едва два дни по-късно Елизабет си спомни за бележката, дадена от господарката ѝ. Доктор Мейнъл я прочете с голям интерес и я показа на Чарлз Риджуей.

– Много странно съвпадение – забеляза той. – Леля ви е имала халуцинации и е чувала гласа на покойния си съпруг. Трябва така да се е напругнала, че вълнението се е оказало фатално, а когато моментът е дошъл, тя е починала от шока.

– Самовнушение?

– Нещо подобно. Ще ви съобщя данните от аутопсията колкото може по-скоро, макар да съм убеден в резултата. При тези обстоятелства аутопсията е желателна, макар да е чиста формалност.

Чарлз кимна в знак, че е разбрал.

Предишната нощ, когато всички си бяха легнали, той бе извадил от задната страна на кутията на радиоапарата една жица, която стигаше до неговата спалня на горния етаж. Тъй като вечерта бе мразовита, бе помолил Елизабет да запали огъня в стаята му и там бе изгорил изкуствена кестенява брада и бакенбарди. Няколкото одежди с викторианска кройка, принадлежащи на покойния му чичо, бе върнал обратно в миришещия на камфор сандък на тавана.

Смяташе, че е в пълна безопасност. Планът, който, макар и неоформен, за първи път се бе очертал в съзнанието му, когато доктор Мейнъл бе споменал, че леля му при добри грижи може да живее много години, чудесно бе успял. „Силен шок“ – бе казал доктор Мейнъл. Чарлз, нежният младеж, любимецът на възрастни дами се усмихна.

Когато докторът си отиде, той машинално продължи заниманията

си. Трябваше да се уредят някои подробности по погребението. Да се посрещнат на гарата роднини, идващи отдалеч. Един-двама щяха да останат да нощуват. Чарлз подготвяше всичко делово и систематично, а в същото време мислите му течаха.

„Добре изпипана работа“, бе обобщеният им смисъл. Никой, най-малко покойната му леля, не знаеше в какво затруднено положение бе изпаднал. Развлеченията му, внимателно укривани от света, бяха го докарвали до положение, от което пред себе си виждаше само очертанятия на затвора.

Ако до няколко месеца не намереше значителна сума, щеше да бъде разобличен и разорен. А сега всичко беше наред. Чарлз само се усмихна. Благодарение на, нека го наречем – „грубата шега“, в която нямаше нищо престъпно, той бе спасен. Сега беше много богат. Не се тревожеше ни най-малко, защото мисиз Хартър никога не бе скривала намеренията си.

Като потвърждение на мислите му прозвуча съобщението на Елизабет, която надникна в стаята да каже, че мистър Хопкинсън е дошъл и иска да го види.

– Най-сетне – помисли Чарлз, като едва подтисна желанието си да свирне, след което придаде на лицето си подходящо сериозно изражение и отиде в библиотеката. Поздрави изискания стар джентълмен, който повече от четвърт век бе юридически съветник на покойната мисиз Хартър.

След поканата на Чарлз адвокатът седна, покашля се сухо и навлезе в деловите въпроси.

– Не разбрах много добре писмото ви до мен, мистър Риджуей. Изглежда, вие считате, че завещанието на покойната мисиз Хартър се пази при нас?

Чарлз се втрени в него.

– А нима не е... Чувал съм леля ми да твърди, че е у вас.

– О, точно така. То беше на съхранение при нас.

– Беше?

– Точно така. Мисиз Хартър миналата седмица ми писа с молба да ѝ изпратя документа.

Чарлз се разтревожи. Обзе го предчувствие за бъдещи неприятности.

– Без съмнение то ще се окаже някъде из книгата ѝ – продължи спокойно адвокатът.

Чарлз не отговори. Страхуваше се да си отвори устата. Вече бе

прегледал съвсем подробно документите на мисиз Хартър; достатъчно добре, за да е напълно сигурен, че между тях няма никакво завещание. Минута-две по-късно, вече успял да се овладее, обясни това на адвокатата. Собственият му глас му звучеше неестествено и имаше усещането, че по гърба му се стича струйка студена вода.

– Прегледал ли е някой личните ѝ вещи?

Чарлз отговори, че Елизабет, прислужничката ѝ, го е сторила. Мистър Хопкинсън пожела да я извикат. Мрачна и строга, тя дойде, без да се бави, и отговори на зададените ѝ въпроси.

Прегледала бе всички дрехи и вещи. Беше абсолютно сигурна, че между тях не е имало никакъв юридически документ, подобен на завещание. Тя имала представа как изглежда едно завещание – бедната ѝ господарка го държала в ръцете си сутринта, преди да почине.

– Сигурна ли сте? – остро попита адвокатът.

– Да, сър. Тя сама каза какво е това. И ме накара да приема петдесет лири в банкноти. Завещанието бе в дълъг син плик.

– Точно така – потвърди мистър Хопкинсън.

– Сега започвам да разбирам – продължи Елизабет, – същият син плик лежеше на тази маса сутринта след... но празен. Оставих го на писалището.

– Спомням си, че го виждах там – потвърди Чарлз.

Той стана и отиде до бюрото. Минута-две след това се върна, като носеше в ръка плик, който подаде на мистър Хопкинсън. Той го огледа и кимна.

– Този е пликът, в който изпратих завещанието миналия вторник.

И двамата мъже погледаха Елизабет строго.

– Има ли още нещо, сър? – попита тя на свой ред.

– Засега не, благодаря ви.

Елизабет се отправи към вратата.

– Един момент – обади се адвокатът, – беше ли запален огън същата вечер?

– Да, сър, там винаги гори огън.

– Благодаря, това е достатъчно.

Елизабет излезе. Чарлз се облегна на масата, за да успокои треперещата си ръка.

– Какво ще кажете? Какво мислите?

Мистър Хопкинсън разтърси глава.

– Да се надяваме, че завещанието може да се намери. Иначе...

– А ако не се намери?

– Страхувам се, че остава само един възможен извод. Леля ви е по-искала завещанието, за да го унищожи. Понеже не е желала Елизабет да загуби, дала ѝ е нейната част от завещанието в наличност.

– Но защо? – яростно извика Чарлз. – Защо?

Мистър Хопкинсън се покашля. Сухо.

– Не сте ли имали... несъгласия с леля ви, мистър Риджуей? – промърмори той.

Чарлз изпъшка.

– Не, разбира се – възкликна той искрено. – До последния момент бяхме в най-нежни отношения.

– А! – забеляза мистър Хопкинсън, без да го гледа.

Чарлз с ужас осъзна, че адвокатът не му вярва. Един бог знае какво може да е чул този сух стар тип! Слухове за забавленията на Чарлз може да са стигнали до него. Нищо по-естествено от това, той да е предположил, че тези слухове са достигнали и до мисиз Хартър и че леля и племенник са се скарали по този повод.

Но в действителност не беше така! Чарлз бе пред един от най-горчивите моменти в живота си. Винаги вярваха на лъжите му. Сега, когато казваше истината, му отказваха доверие. Каква ирония! Разбира се, че леля му не е изгорила завещанието. Разбира се...

Мисълта му внезапно спря. Каква картина бе видял той пред очите си? Възрастна жена, с ръка върху сърцето си и... и нещо, което се изпъзва... хартия... и пада върху нажежените въглени.

Лицето на Чарлз стана сивосинкаво. Чу собствения си глас да пита дрезгаво:

– Ако това завещание не се намери?

– Налице е все още предишното завещание на мисиз Хартър. С дата: септември 1920 година. Според него мисиз Хартър оставя всичко на племенницата си Мириъм Хартър, сега Мириъм Робинсън.

Какво казва старият глупак? Мириъм? С безличния ѝ съпруг и четирите ѝ хленчещи сополанковци? Цялото му майсторство – за Мириъм?

Телефонът извънна остро до лакътя му. Той вдигна слушалката. Чу гласа на доктора, сърдечен и мил:

– Вие ли сте, Риджуей? Смятах, че бихте искали да узнаете. Токущо приключи аутопсията. Причината за смъртта – както очаквах. В действителност увреждането на сърцето е било далеч по-сериозно от това, което предполагам, докато тя бе жива. Дори при изключителни грижи нямаше да живее повече от два месеца. Смятах, че бихте искали да

знаете. Може да ви утеша малко или много.

– Извинете – отговори Чарлз, – имате ли нещо против да повторите?

– Нямахте да живее повече от два месеца – повтори доктор Мейнъл по-високо. – Всяко зло за добро, нали знаете, скъпи приятелю...

Но Чарлз бе тракнал вече слушалката. Гласът на адвокатата стигаше до него слаб, сякаш идваше от голямо разстояние.

– Боже мили, мистър Риджудей, зле ли ви е?

Да бъдат проклети всички! Адвокатът със самодоволната си физиономия. Това старо магаре – Мейнъл. Никаква надежда занаяпред – само сянката на затворническата стена.

Имаше чувството, че Съдбата си е поиграла с него – поиграла си бе като котка с мишка. И сега сигурно се смее...

КРАЙ

© 1933 Агата Кристи
© 1979 Теодора Давидова, превод от английски

Agatha Christie
Where There's a Will (a.k.a. Wireless), 1933

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: nqgolova, 2008

Публикация

Агата Кристи. Свидетел на обвинението. Разкази
Английска. Първо издание
Народна култура, София, 1979

Превела от английски Теодора Давидова
Редактор Красимира Тодорова
Художник Иван Газдов
Художник-редактор Ясен Васев
Тех. редактор Олга Стоянова
Коректори Людмила Стефанова Петя Калевска

Литературна група IV. Код 04 9536623311/5714-43-79
Дадена за набор 3.1.1979 г. Подписана за печат март 1979 г. Излязла от печат април
1979 г. Формат 70×100/32. Печатни коли 16,75. Издателски коли 10,85. Цена 2,20 лв.

ДИ „Народна култура“, София
ДП „Атанас Стратиев“, Хасково

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8250>]